

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Стоян Илиев Чиликов, доцент на ПУ „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки
професионално направление 2.4. Религия и Теология

(Християнско изкуство)

В конкурса за ‘доцент’ , обявен в Държавен вестник, бр. 99 от 20. 11. 2020.г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра Теология към Философско исторически факултет, като кандидат участва Адриана Христославова Любенова от катедра Теология на ФИФ на ПУ

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № Р33- 610 от 18.02. 2021г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски" (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки професионално направление: 2. 4. Религия и Теология (Християнско изкуство) , обявен за нуждите на катедра Теология към Философско исторически факултета

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствения кандидат гл. асист. д-р Адриана Христославова Любенова от ФИФ на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл. асист. д-р Адриана Любенова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- Молба за допускане в участие в конкурса;
- Автобиография
- Диплома за ОКС „магистър“;
- Диплом за ОНС „доктор“;
- Списък на научните трудове;

- Справка за спазване на минималните национални изисквания;
- Анотации на материалите;
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- Удостоверение за трудов стаж;
- Документи за учебна работа;
- Документи за научноизследователска работа.

Кандидатът Адриана Любенова е приложил общо 17 научни труда, от които 3 студии, 3 монографии и 11статии. Не се рецензират 10 научни труда: „Мозаичното изкуство в късноантичния Филипопол IV-VIв“, което е публикувана книга на защитената ОКС „доктор“, статията „Символиката на хлаба в мозаичното изкуство на Филипопол IV-VIв., която е част от същата книга и двете приложени студии, които също са части от публикувания докторат: „Литургията и символиката на изображенията в раннохристиянските подови мозайки от Филипопол 4-6век“ и „Християнството и особености на религиозния живот във Филипопол през 4-6 век“. Статията „Особенности религиозной жизни в Филиппополе(4-6в.)“ е, както е посочил и преводачът на текста, отново част от дисертационния труд, който по-късно е публикуван като книга. Статията „Для мозаичистов“ е отново част от дисертацията и не личи да е отпечатана в сборник, тъй като няма характерните белези за това. Статията „Към символиката на мозаичната украса на така наречената Малка базилика в Пловдив“ по същество предава резултатите от текста в дисертационния докторски труд. Статиите „Символы духовного единства православных народов России и Болгарии“, „Религиозный фактор русско – болгарского научно-образовательного сотрудничества“, „Научно –образовательный центр Болгарской культуры церковны живописи и дизайна“ и „Условия эффективности антинаркотической рекламной кампании“ са извън проблематиката на конкурса.

Адриана Любенова има бакалаварска степен по изящни изкуства от Джордж Мейсън юнивърсити във Вирджиния, магистърска степен по църковна живопис от Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство, Пловдив, по Практическа теология от ПУ „Паисий Хилендарски“ и по археология - консервация и реставрация от ШУ „Епископ Константин Преславски“. През 2014г. получава ОКС „доктор“ от БАН след защитен дисертационен труд на тема „Мозаичното изкуство на Филипопол IV-VIв“.

Кандидатът за длъжността по обявения конкурс има солиден преподавателски опит. Преподавала е като асистент и главен асистент в Джордж Мейсън юнивърсити във Вирджиния (2000-2004гг.) и като хоноруван преподавател по иконопис в АМГИИ –Пловдив

от 2007г. до 2010г. От 2014г. до момента е главен асистент към катедра Теология на ФИФ при ПУ. Освен това притежава богат практически опит във връзка с преподавателската си работа в момента, както и в областта на обявения конкурс: от 2010г. -2013г. работи в ателие „Иконография“ към Пловдивска митрополия.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно – педагогическата дейност

Кандидатът по конкурса има пълна учебна натовареност и хорариум съставен от лекции и упражнения по учебните дисциплини: Християнско изкуство, Нехристиянски религиозни учения, Въведение в богословието, Християнския храм, Лятна практика и Опазване на паметниците на християнското културно историческо наследство. Притежава добри комуникативни умения, които прилага при работата със студентите и в извън аудиторната заетост. Активно участва в живота на катедра Теология, като отлично организира работата на студентите, за което има присъдени отличия и грамоти. Представени са и документи (във вид на служебни бележки) за участие по проекти в Студенски практики, организирани конференции от катедра Теология и за внедрени разработки, които демонстрират успешната учебно преподавателска работа на колегата.

Оценка на научната дейност

Разпределението на научните трудове по съответни рубрики в страната и в чужбина е както следва

А. В страната:

Две монографии, 1 студия, 1 статия.

Б. В чужбина:

3 статии

За конкурса най –голяма тежест има наличието на две самостоятелни монографии, една от които е предложена като дисертационен труд във връзка с настоящия конкурс.

Темата на монографията „Подовите мозайки от Филипопол“ е във връзка с публикувания докторски труд на Адриана Любенова. Темата е интересна и определено свързана с новите археологични открития в Пловдив през последните десет години. Представен е каталог от мозайките на късноантичния Филипопол, който, въпреки че е непълен, успява да събере най-важните образци от тях за изследвания период. Като слаба страна на посоченото за дисертационно съчинение труд ще посоча липсата на богословски коментар и на анализ от страна на автора.

Втората представена за рецензиране монография е „Слово и образ (видимото невидимото в православната иконография)“. Съчинението има ясно застъпена структура на монография, като темата отговаря на съдържанието на текста. Изследването е интердисциплинарно, като в първата част се откроява богословският анализ на автора на текста. Съчетаването на теорията с практиката, на богословския анализ с техниката на изписване на иконата предава специфичен характер на изследването. Въпреки че в него няма нови научни открития то може да помогне за работата на студентите по християнско изкуство и изкуствознание.

Студията „Православната иконография чрез образа на св. Райко Шуменски“ представлява самостоятелно изследване, в което отново е използван интердисциплинарния подход.

От трите приложени статии интерес представлява „Neue Überlegungen zum hexakonchalen Martirium von Philippopolis“, която изследва датата на основаване на шестколонхалния мартириум, открит в близост до „Източната порта на Филипопол“. Текстът е по-скоро в областта на археологическото изследване и не става ясно коя част от него трябва да бъде рецензирана, тъй като авторите са двама.

4. Критични забележки и препоръки

Принципните забележки и препоръки са отбелязани по-горе в рецензията, при оценката на научната дейност. Тук ще посоча само още една основна препоръка: Представените научни публикации за участие в конкурса за доцент трябва да бъдат отделно обособени от използваните вече в процедурата за ОНС „доктор“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и като имам предвид кадровото развитие на катедра „Теология“ намирам

за основателно да дам своята положителна оценка на кандидата в конкурса. Затова си позволявам да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Философско историческия факултет за избор на гл.асист. д-р Адриана Любенова на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 2.4. Религия и Теология (Християнско изкуство).

5.04.2021г.

Рецензент: .....

Доцент доктор Стоян Чиликов